

Εφιαλτικό το σενάριο για τις συντάξεις

Μετατροπή των συντάξεων σε... επιδόματα ένδειας και κατάργηση κάθε έννοιας ανταπόδοσης για όσους εξέλθουν από την εργασία τους τα επόμενα χρόνια

Το κυβερνητικό σχέδιο για την ασφαλιστική μεταρρύθμιση ανατρέπει πλήρως το υφιστάμενο κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα, μετατρέπει τις συντάξεις σε... επιδόματα ένδειας και καταργεί κάθε έννοια ανταπόδοσης για τις συντάξεις όσων εξέλθουν από την εργασία τους τα επόμενα χρόνια. Η κυβέρνηση επέλεξε το σκληρότερο σενάριο αλλαγών στο ασφαλιστικό σύστημα ανατρέποντας πλήρως τη σημερινή εικόνα και οδηγώντας τις συντάξεις στο 60% έως 65% του συντάξιμου μισθού, γεγονός που σημαίνει περικοπές έως και 30% από τα σημερινά επίπεδα.

Το άτυπο Υπουργικό Συμβούλιο που συνεδρίασε τις προηγούμενες ημέρες ενέκρινε εξαιρετικά επώδυνα μέτρα, η ισχύς των οποίων θα ξεκινήσει σε τέσσερις χρόνους: άμεσα, το 2011, το 2013 και το 2018. Το σχετικό νομοσχέδιο αναμένεται να λάβει την τελική του μορφή ως τις 30 Απριλίου και να ψηφισθεί εντός του Μαΐου. Η κίνηση αυτή της κυβέρνησης εκπέμπει το απαραίτητο «σήμα» προς τις αγορές, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ότι είναι αποφασισμένη να προχωρήσει στις διαρθρωτικές αλλαγές και να λάβει «γρήγορα και αποτελεσματικά μέτρα» για την αντιμετώπιση του ελλείμματος των ασφαλιστικών ταμείων.

Ωστόσο η απόφαση αυτή αναμένεται να πυροδοτήσει κύμα κοινωνικών αντιδράσεων, **με τα συνδικάτα να προγραμματίζουν «άμεσες και δυναμικές κινητοποιήσεις»**. Η ΓΣΕΕ προετοιμάζεται για γενική απεργία εντός του Απριλίου, η ΑΔΕΔΥ έχει ήδη αποφασίσει 24ωρη στον δημόσιο τομέα για τις 22 του μήνα, ενώ το ΠΑΜΕ προχωρεί σε 48ωρη στις 21 και 22 Απριλίου.

Οι ρυθμίσεις που ενέκρινε το Υπουργικό Συμβούλιο άλλαξαν επί τα χείρω το αρχικό σχέδιο της κυβερνητικής μεταρρύθμισης. Οι αλλαγές επικεντρώνονται στα εξής σημεία:

Πρώτον, η βασική σύνταξη θα δίνεται μόνο στο 65ο έτος της ηλικίας - και όχι σε όλους -, ανεξαρτήτως του πότε λαμβάνει ο ασφαλισμένος την ανταποδοτική σύνταξη. Μάλιστα θα τεθούν και εισοδηματικά κριτήρια που θα απαγορεύουν τη χορήγησή της στις περιπτώσεις όπου ο συνταξιούχος έχει επιπλέον εισοδήματα.

Δεύτερον, το ποσοστό αναπλήρωσης μειώνεται σε 60% ή 65%, από 70% ή 80%, γεγονός που οδηγεί σε δραματικές μειώσεις τις συντάξεις.

Τρίτον, επιβάλλεται άμεσα, από το 2010, δηλαδή με την ψήφιση του νομοσχεδίου, ειδική εισφορά τύπου ΛΑΦΚΑ στις συντάξεις άνω των 1.400 ευρώ. Η εισφορά θα είναι μηνιαία και θα κυμαίνεται από 2% ως 5%.

Τέταρτον, περικόπτονται άμεσα οι συντάξεις των ασφαλισμένων στα ελλειμματικά Ταμεία (ΟΑΕΕ), αλλάζοντας από το 2013 τον τρόπο του υπολογισμού τους.

Πέμπτον, οι υψηλοσυνταξιούχοι των ΔΕΚΟ (ΔΕΗ, ΟΤΕ) θα υποστούν μία επιπλέον μείωση των συντάξεών τους.

Έκτον, η κυβέρνηση αποφάσισε να μεταθέσει νωρίτερα ορισμένα μέτρα, όπως η περικοπή των πρόωρων συνταξιοδοτήσεων, η αύξηση της «ποινής» σε περιπτώσεις πρόωρης εξόδου, η εξίσωση των ορίων ανδρών και γυναικών στο Δημόσιο.

Οι χαμένοι της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης Λοβέρδου

Οι ασφαλισμένοι που θα συνταξιοδοτηθούν μετά το 2018 θα υποστούν τις μεγαλύτερες επιπτώσεις από την ασφαλιστική μεταρρύθμιση, αφού ο νέος τρόπος υπολογισμού των συντάξεων οδηγεί σε υψηλές μειώσεις. Πέραν αυτών απώλειες θα έχουν οι γυναίκες δημόσιοι υπάλληλοι, οι μητέρες ανηλίκων, οι ασφαλισμένοι σε ελλειμματικά Ταμεία, καθώς και οι συνταξιούχοι που λαμβάνουν συντάξεις υψηλότερες από 1.400 ευρώ το μηνιαίως. Αναλυτικά:

- 1.** Οι ασφαλισμένοι που θα συνταξιοδοτηθούν μετά το 2018 θα υποστούν από τον νέο τρόπο υπολογισμού **μειώσεις που φθάνουν στο 20% έως και 30%**.
- 2.** Στους συνταξιούχους που λαμβάνουν **άνω των 1.400 ευρώ** τον μήνα μετά την ψήφιση του νομοσχεδίου **θα επιβληθεί ειδική εισφορά από 2% έως 5%** ανάλογα με το ύψος της σύνταξης.
- 3.** Οι συνταξιούχοι του Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών και άλλων ελλειμματικών Ταμείων θα υποστούν άμεσα αλλαγές **στον τρόπο υπολογισμού της σύνταξής τους**.
- 4.** Οι συνταξιούχοι του ΟΤΕ και της ΔΕΗ με σύνταξη άνω των 1.500 ευρώ θα έχουν παρακράτηση 3%-8% στις συντάξεις τους.
- 5.** Οι εργαζόμενες στον δημόσιο τομέα θα υποστούν από το 2013 αύξηση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης τουλάχιστον κατά πέντε έτη.
- 6.** Από το 2011 αυξάνεται το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για τις μητέρες ανηλίκων που συνταξιοδοτούνται από το ΙΚΑ.
- 7.** Αύξηση ορίων ηλικίας από το 2013 και για τις μητέρες ανηλίκων που συνταξιοδοτούνται από τα ειδικά Ταμεία μισθωτών και τα Ταμεία Τύπου.

8. Οι δημόσιοι υπάλληλοι που παίρνουν πρόωρη σύνταξη θα υποστούν επιπλέον μείωση της σύνταξής τους.

9. Αναστολή της σύνταξης για τους συνταξιούχους του Δημοσίου που απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα αν είναι κάτω των 55 ετών και περικοπή αν είναι πάνω από αυτή την ηλικία.

Τα μέτρα που «καίνε»

Οι ανατροπές στο ασφαλιστικό καθεστώς, οι οποίες μετατρέπουν τη σημερινή σύνταξη σε στοιχείο του μακρινού παρελθόντος, είναι οι εξής:

Βασική σύνταξη: Θα ισχύσει από το 2018 και θα αφορά το σύνολο των ασφαλισμένων. Θα δίνεται στο 65ο έτος της ηλικίας, ανεξαρτήτως του πότε θα λαμβάνει ο ασφαλισμένος την ανταποδοτική σύνταξη. Η βασική σύνταξη με βάση τα σημερινά δεδομένα θα είναι 360 ευρώ. Το ποσό αυτό θα δικαιούνται όσοι έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον 15 έτη ασφάλισης. Ωστόσο οι δικαιούχοι θα πρέπει να πληρούν τα εισοδηματικά κριτήρια που θα τεθούν. Στην περίπτωση επιβολής εισοδηματικών κριτηρίων στη βασική σύνταξη, θα οδηγηθούμε σε ποσοστό αναπλήρωσης της τάξεως του 40% έως 45%.

Νέος τρόπος υπολογισμού των συντάξεων. Αφορά το σύνολο των ασφαλιστικών ταμείων. Το νέο σύστημα θα ξεκινήσει από το 2018 και θα ολοκληρωθεί το 2030, οπότε για την έκδοση της σύνταξης θα λαμβάνεται υπόψη το σύνολο του ασφαλιστικού βίου. Ωστόσο στα ελλειμματικά Ταμεία θα εφαρμοστεί από το 2013. Το ποσοστό αναπλήρωσης των συντάξεων δεν θα ξεπερνά το 65% για όσους έχουν 35 έτη ασφάλισης, όταν σήμερα είναι στο 70% για όσους ασφαλίστηκαν μετά το 1993 και στο 80% για την πλειονότητα των παλαιών ασφαλισμένων. Ο υπολογισμός της ανταποδοτικής σύνταξης θα γίνεται με βάση τα έτη ασφάλισης και με κλιμακούμενους συντελεστές, που θα ξεκινούν από το 0,9% για τα 15 έτη δουλειάς και θα φθάνουν στο 1,6% για τα 40 έτη εργασίας. Οι συντελεστές αυτοί θα αλλάζουν ανά πενταετία. Το 2018 θα λαμβάνεται υπόψη η καλύτερη δεκαπενταετία, ενώ σταδιακά έως το 2030 ο υπολογισμός θα γίνεται με βάση το σύνολο του ασφαλιστικού βίου. Στο ενδιάμεσο, δηλαδή από το 2018 ως το 2030, θα εφαρμοστεί ένα μεικτό σύστημα για τον υπολογισμό των συντάξεων.

Ελλειμματικά Ταμεία: Το κυβερνητικό σχέδιο προβλέπει την αλλαγή του τρόπου υπολογισμού των συντάξεων από το 2013 στα ελλειμματικά Ταμεία, όπως ο Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών. Εξετάζεται η αλλαγή στον τρόπο υπολογισμού των συντάξεων από το 2013, μειώνοντας τους συντελεστές υπολογισμού από το 3% που είναι σήμερα στο 2%. Το μέτρο υπολογίζεται να οδηγήσει σε μείωση των συντάξεων κατά μέσο όρο στο 10%. Σημειωτέον ότι και τα συγκεκριμένα Ταμεία από το 2018 θα εφαρμόζουν τον γενικό υπολογισμό της σύνταξης που θα περιέχεται στο ασφαλιστικό νομοσχέδιο και θα αφορά το σύνολο των Ταμείων.

Ειδική εισφορά: Επιβάλλεται ειδική εισφορά τύπου ΛΑΦΚΑ στις συντάξεις άνω των 1.400 ευρώ, με στόχο το ποσό που εισπράττεται να ενισχύει τα οικονομικώς αδύναμα ασφαλιστικά ταμεία. Η εισφορά θα είναι μηνιαία και θα κυμαίνεται από 2% ως 5%. Ταυτοχρόνως, στο τραπέζι υπάρχει και πρόταση για τη μείωση των υψηλών συντάξεων στον ΟΤΕ και στη ΔΕΗ, με δεδομένο ότι εφέτος περιορίστηκε σημαντικά η κρατική χρηματοδότηση στα συγκεκριμένα Ταμεία. Σύμφωνα με πληροφορίες, η μείωση αυτή θα αφορά συντάξεις άνω των 1.500 ευρώ και θα κυμαίνεται από 3% ως 8%.

Πρόωρες συνταξιοδοτήσεις. Ο περιορισμός των πρόωρων συνταξιοδοτήσεων, αλλά και η επιβολή αυξημένων «ποινών» για τις περιπτώσεις πρόωρης εξόδου θα τεθούν άμεσα σε εφαρμογή προκειμένου να αυξηθεί η μέση ηλικία συνταξιοδότησης από 61,4 ετών στο 63ο έτος ως το 2015. Έτσι, από το 2011 η μείωση της σύνταξης για κάθε έτος πρόωρης «φυγής» από το Δημόσιο θα πάει από το 4,5% στο 6%. Αυτό σημαίνει ότι η αποχώρηση πέντε έτη νωρίτερα θα «κοστίζει» στον ασφαλισμένο μείωση της σύνταξης κατά 30%.

Διαδοχική ασφάλιση. Οι αλλαγές στη διαδοχική ασφάλιση που είναι θετικές για τους ασφαλισμένους δεν θα εφαρμοστούν άμεσα - μετατίθενται για το 2011, ίσως και αργότερα. Το κόστος της συγκεκριμένης ρύθμισης ξεκινά από τα 15 εκατ. ευρώ τον χρόνο και εντός επτά ετών φθάνει στα 200 εκατ. ευρώ.

Μητέρες ανηλίκων. Η αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης των γυναικών με ανήλικα παιδιά, που περιέχεται στον νόμο Πετραλιά, είχε «παγώσει» προσωρινά για το 2010, αλλά θα τεθεί σε εφαρμογή την επόμενη χρονιά. Το όριο συνταξιοδότησης σταδιακά θα αυξηθεί από το 50ό στο 55ο έτος της ηλικίας. Αρχικώς συζητούνταν η συγκεκριμένη διάταξη να τεθεί σε ισχύ από το 2013, αλλά η οικονομική κατάσταση των Ταμείων επισπεύδει την εφαρμογή της.

Πηγή: «Το Βήμα της Κυριακής», 18/4/2010